

Beroep: Amsterdammer.

Johan Beems

ISBN: 9789402135442

Omslagfoto: Chris Sibbelee Fotografie

In de loop van mijn werkzame leven heb ik de nodige stunts beleefd. Gewild of ongewild, maar ze hadden vaak een vrolijke herinnering tot gevolg. Ik ga er vanuit, dat velen in hun leven wel dit soort komische dingen meemaken en een ieder zal daar zijn eigen herinnering van meedragen. Ik had besloten om mijn herinneringen te delen met een ieder.

Het overgrote gedeelte van mijn werkzame leven, ben ik sinds 1978 in dienst geweest van het Amsterdamse Gemeente Vervoerbedrijf. Het GVB.

Een vliegende vogel vangt altijd wat en op de Amsterdamse straten vloog ik door alle windstreken. Eerst een aantal jaren als buschauffeur, vervolgens bij de kaartcontrole en weer later bij het zogeheten serviceteam. Ook in mijn vrije tijd vloog ik regelmatig door de stad heen. Daardoor heb ik ook enkele verhalen beschreven die ik in mijn vrije tijd heb beleefd.

De herinneringen die ik hier verzameld heb, zijn niet in zuiver chronologische volgorde weergegeven, maar dat is op zich ook niet van belang.

Ze zijn wel beschreven zoals ze in de bedrijfsethiek en levensvisie van die, inmiddels achterhaalde, periodes beleefd zijn en zo horen ze ook herleefd en herlezen te worden.

De namen van alle personen zijn veranderd om ze niet voor het hoofd te kunnen/willen stoten, maar de verhalen zijn op één na allen waar.

Veel leesplezier.

1. Spelen met de bus
2. Het zal Jantje de Boer niet zijn
3. Voetbalbus
4. Boomstambarkruk
5. Café racen
6. Voorraam ontdooien
7. Strenge Winter
8. Een gelede uitglijder
9. Zandvoort aan de zee
10. Relaxed vissen
11. Mutatie witte trui
12. Septic tank
13. Fietsen
14. Al is de voorganger nog zo snel
15. Stekkertje
16. Lege wagen, dus niet
17. Yoghurt
18. Ontbijtkoek
19. Tweeling
20. Keukenblok
21. Controleurstijd
22. Afscheidscadeau
23. Konings-toepen
24. Man met Fiets
25. Buitengesloten
26. Sinterklaasintocht
27. Serieuze blik
28. Koken
29. Zeevissen
30. Rood colbert

31. Richard
32. Picknick
33. Uiensoep
34. Blinden
35. Wapenhandel
36. Zand happen
37. Plekje creëren
38. No ken do
39. Groen licht
40. Katana
41. Joint Venture
42. Bloementruc
43. R.
44. Mensen kijken
45. Zuinige auto
46. Superbe smoezen
47. Haren knippen
48. Zijwieltjes
49. Deodorant
50. Niezen in stropdas
51. Rolstoeljunkie
52. Hulpmiddelen
53. Op visite
54. Abel
55. Zakratten
56. Vaderfiguur
57. Ajax-vlag
58. Mamil
59. Zware motor
60. Motorclub

61. Katjesspel
62. Babyfotomisbruik
63. Duifjes
64. Het touwtje
65. Uitspraken
66. Luilak
67. Provinciaaltjes

1. Spelen met de bus

In de tijd dat het GVB nog out of control was, hielden vrijwel alle chauffeurs er van om onderling allerlei practical jokes uit te halen. Dingen die nu niet meer mogelijk zijn, werden toen als bijna vanzelfsprekend uitgehaald. Grote dingen en kleine dingen.

Een klein dingetje was het elkaar opduwen. Als een bus als tweede op een halte aankwam was het niet ongewoon om even heel zachtjes met de rubber bumperrozetten tegen de bumper van je voorganger te gaan staan, zodat er een zacht schokje door de beide bussen heen ging. Even een soort groet aan je collega voor je. Voorbumper en achterbumper liggen even hoog, maar het was wel zaak om recht achter je voorganger te komen staan, voor je dat duwtje gaf, want anders bestond de mogelijkheid, dat je de bumper miste. Eén van de collegae deed ook dat opduwtrucje op de Admiraal de Ruyterweg. Het vervelende was in dit geval alleen, dat hij niet recht achter zijn voorganger kwam te staan. Collega de Visser gaf zijn voorganger een duwtje en daarbij sneuvelde een koplamp van zijn bus. De Visser was niet voor één gat te vangen en hij wist, dat tijdens deze dienst bij de verkeersleiding 'ieders favoriete verkeersleider' zat. De Visser riep op en zei dat zijn "koplamp het niet meer deed". De favoriet antwoordde dat de Visser maar even moest uitstappen en een tik tegen de koplamp moest geven. De verkeersleider veronderstelde, dat er waarschijnlijk een relais of zo was blijven hangen en dat een tikje de boel mogelijk wel weer aan de gang zou helpen, zoals de ervaring geleerd had. De Visser heeft

geantwoord dat hij dat zou doen en hierop wachtte hij rustig een kleine minuut. Hierna riep hij nogmaals op en vertelde de verkeersleiding dat hij "iets te hard geslagen" had en dat het glas nu op de grond lag. "Schrijf dat maar even op de wagenstaat en ga met de bus naar de garage en ruil hem dan even om". De Visser heeft geschreven dat hij 'de koplamp in opdracht van de verkeersleiding heeft kapot geslagen'. Nooit meer wat van gehoord.

Dat opduwen van de bus, werd ook bij de eindpunten gebruikt. Na aankomst op een eindpunt werd de wagen achter de voorganger in de bus sluis gezet. Als de eerste wagen dan vertrok, moest de tweede wagen naar voren gehaald worden om weer ruimte voor de volgende aankomende bus te maken. Regelmatig pendelen tussen de bus en het huisje was het gevolg, zeker als je als derde wagen was aangekomen. Een oplossing was deze. De bus werd dan in zijn Drive gezet, maar met de voordeur open. Langzaam kroop de wagen dan vanzelf tegen de voorganger aan, die op de handrem stond. Als de eerste wagen dan wegreed, kwam de tweede en eventueel ook de derde wagen dan vanzelf tergend langzaam voorrijden zonder iemand achter het stuur. De bestuurder van de tweede wagen moest dan wel voor de deur wachten op zijn bus, zodat hij in de rijdende wagen kon stappen en de rem er weer op kon zetten en de bestuurder van de derde wagen moest er dan wel voor zorgen dat zijn wagen niet fors tegen de tweede opstootte. Er was bij dat model bussen destijds een mechanische beveiliging ingebouwd, die er voor zorgde dat de deuren vanzelf al sloten als de snelheid iets te hoog werd. Het is dus wel gebeurd, dat een bus vanzelf voor kwam rijden en net op het moment dat de bestuurder in zijn bus wilde stappen, de deuren door deze beveiliging, voor zijn neus werden

gesloten. De betreffende bestuurder zag dan tot zijn grote schrik de bus voor zijn neus langs vrolijk doorrijden. Dan moest hij al snel meewandelend de schakelaar van de luchtdruk aan de zijkant van de bus omdraaien, zodat de deuren met de hand konden worden open getrokken. Zo'n bus maakte dan intussen steeds meer snelheid en zou dan levensgevaarlijk kunnen worden. Er was dus terechte paniek bij zo'n bestuurder. Er is wel eens een bus op een dergelijke manier over een eindpunt rotonde gereden en daarbij tot stoppen geholpen door een lantaarnpaal. Gelukkig was de grond onder de paal redelijk flexibel, zodat er geen schade aan de bus was aangericht. De paal stond na het duwtje door de bus, in een hoek van 45 graden in de grond. De bus is weggehaald en gewoon weer zonder schade ingezet voor verdere exploitatie. De lantaarnpaal werd door toegesnelde collegae, met vereende krachten weer overeind geduwd. Wel bleek de aan de paal bevestigde klok het niet meer te doen. Dat is doorgegeven aan de betreffende instantie en niet veel later is er een monteur met een bestelauto gekomen om dat even te fiksen. Gaf wel een leuk effect, want de man plaatste een zes treden laddertje tegen de lantaarnpaal om naar de klok te klauteren, maar halverwege de klim kantelde de paal zachtjes van de man af richting horizontale stand. Het was de monteur meteen duidelijk waarom de klok stilstond. Volgende dag deed de klok het gewoon en stond de lantaarnpaal weer verticaal. Nooit meer wat van gehoord.

2.Het zal Jantje de Boer niet zijn.

Jantje de Boer heeft officieel een andere naam, maar onder deze naam was hij bij de collegae bekend in garage West. Bij Jan moest je altijd uitkijken, om niet op de één of andere manier in de maling te worden genomen. Als hij je joviaal een schouderklopje gaf, moest je je afvragen of er niet een sticker op je rug geplakt zat. Bij koffie moest je het zoutvaatje in de gaten houden of anders wel de bak met koffieprut. Altijd wat. Als chauffeur kwam en komt het regelmatig voor, dat je op de ene plek de dienst begint en op een andere plek de dienst eindigt. Evenzo regelmatig komt het dan ook voor, dat de privéauto dan van de ene plek naar de andere wordt gereden, om zo aan het einde van de dienst een beetje op tijd huiswaarts te kunnen rijden. Het was (en is nog steeds) op alle lijnen een goede gewoonte, om te vragen aan de aanwezige collegae of er nog iemand mee moet rijden naar, waar je dan ook maar heen moest. Regelmatig luidt dan de vraag: "Moet er nog iemand naar de garage?" Even regelmatig gebeurt dat dan ook. Jan kwam ook zo het eindpunthuisje binnen. "Moet er nog iemand naar de garage?" Drie mannen konden wel een lift gebruiken, om hun eigen auto te halen of een bus. Gevieren liepen de vier collegae al keuvelend naar de gereedstaande auto. Een Mercedes die al met open ramen klaar stond. Vrolijk pratend waren ze al halverwege toen Jantje plots zichzelf tegen het voorhoofd sloeg en iets riep in de trant van "oh, wat dom. Ik vergeet even te bellen. Ga maar vast zitten, ik kom er zo aan. De auto staat open". Inderdaad was dat zo en de drie mannen gingen riant zitten. Jan kwam het

huisje weer binnen en ik was daar bij, toen hij binnen direct door liep naar een blinde hoek bij een raam en daar stond te turen naar de Mercedes. Hij vertelde weinig, maar de lichaamstaal sprak boekdelen.

"Wat sta je nou weer uit te vreten, Jan?"

Jantje had dat maar mooi voor elkaar vonden ze in de auto. Mooie kar en het zat nog niet verkeerd ook. Er kwam een vreemde heer aanlopen die een mooie bos bloemen vast hield. Heren, mag ik vragen waarom u in die auto zit?"

"Nou, een collega van ons geeft ons een lift, dus daar wachten we even op, maar waarom wilt u dat weten?" De drie beseften toen toch wel vrij snel, dat Jantje ze blijkbaar tuk had. De drie storten met de nodige verontschuldigungen uit de auto en liepen al mopperend naar het eindpunthuisje terug.

Jan en ik stonden de drie al breed lachend op te wachten. Jan had me net verteld wat hij had uitgevreten. Blijkbaar had de man zijn auto even neer gezet in een bocht voor het oude station Sloterdijk en Jan had gezien dat de bestuurder haastig naar de bloemenstal van Henk Bout in de stationshal was gelopen. Spontaan had Jan toen zijn plannetje gesmeed en tot uitvoer gebracht. De man kwam dus met zijn verse bos bloemen terug bij zijn auto en zag daar drie buschauffeurs in uniform zitten met elk hun leren diensttas op schoot, klaar voor vervoer. Hij vermoedde blijkbaar al dat er iets niet klopte en deed verder ook niet moeilijk. Ze zaten gedrieën op passagiersstoelen en niet achter het stuur. Stelen was klaarblijkelijk niet de opzet. Nadat de drie het huisje waren ingelopen en volledig beseften dat ze in de maling waren genomen, konden ze daar toch wel de grap van in zien, hoewel er hier en daar een ego licht gekrenkt was.

Jan kon zelfs de boel in het honderd sturen terwijl dat helemaal niet zijn bedoeling was. Zijn reputatie deed al wonderen. Ik zat in het oude te kleine eindpunthuisje van lijn 15 mijn bammetjes te eten. De Visser kwam binnen en zette koffie voor zichzelf. Hij liet het kopje even staan om een sanitaire stop te maken en kwam later pas weer binnen. Terwijl hij net sanitair bezig was, kwam Jantje binnen. Hij deed niets wat niet in de haak was. Ik weet dat zeker, want juist vanwege zijn reputatie hield ik Jan scherp in de smiezen. De Visser kwam weer binnen en ook hij zag Jantje staan. In zijn hoofd combineerde hij dingen. Jantje, zijn kopje koffie, Jantje, de open bak met koffieprut, Jantje, het zout, Jantje en het feit dat Jantje ruimte en tijd genoeg had gekregen om dingen te ritselen. De Visser nam het zekere voor het onzekere. Hij keek Jantje strak aan, pakte zijn kopje koffie, deed de voordeur open en terwijl hij grijnzend naar Jan bleef kijken smeed hij de inhoud van het kopje naar buiten. Er liep net een meneer langs in een mooi driedelig pak met in zijn hand een attaché-case. Hij werd vol getroffen door de koffie. De Visser is een grote man, maar ik zag hem toen, zich heel klein voelen en maken. Duizendmaal excuses en het is geregeld met de man, maar de lol die we hebben gehad om dit voorbeeld incident was goud waard.

Jan had de grootste lol, want hij had echt niets gedaan.
Uitzonderlijke uitzondering.

3.Voetbalbus

Ik reed nog maar pas op de bus, toen ik op moest komen voor een 'voetbaldienst'.

Dat houdt in, dat je dan een zogeheten standaard bus moest besturen die speciaal werd ingezet voor het vervoer van 'supporters'. Deze supporters werden dan bij risicowedstrijden opgehaald bij een treinstation en dan met de bus tot voor hun vak in het stadion gereden. Hierdoor werd de schade aan de omgeving onderweg, tot een minimum beperkt, want de hooligans werden als het ware uit de trein geleid en rechtstreeks in het gratis vervoer geladen. We moesten dan in colonne rijden naar het voetbal stadion tot voor hun vak en daar werden de kinders dan uitgeladen, waarop ze uitgelaten het hun toegewezen vak in stormden. Na afloop van de wedstrijd werd er dan precies andersom weer gereden. Door dit vervoer heb ik ook geleerd dat de uitslag van de wedstrijd bepalend is voor de mate van vernielingen op de thuisreis. Het gunstigste blijkt een gelijk spel. Deze keer was de wedstrijd Ajax-Feyenoord. De klassieker werd gespeeld in het olympisch stadion. Er werden daarom tien bussen ingezet om dit hooligan transport te regelen. $10 \times 100 = 1000$ simpele zielen die leiden aan groepshysterie. Ik reed met de derde wagen in de colonne. We werden opgesteld bij het Amstel station. Een beetje uit de gangbare looproute aan de achterkant van het station, langs de Weesperzijde. Van te voren kregen we van de aanwezige chef te horen, dat we alleen maar moesten rijden. Niks kaartjes kijken. Nergens voor stoppen. Doorrijden. Voorop reden een paar

motoragenten. Dan een bus. Dan een ME wagen. Dan een bus. Dan een ME wagen. Dan een bus. En zo verder tot achteraan aan toe. “zolang ze van jullie als chauffeurs afblijven, blijven jullie rijden. Al kom je op het onderstel binnen. Jullie blijven rijden. Als je stopt, stopt de ME ook en die gaan dan eerst rammen en dan pas komen ze jou vragen wat er aan de hand was. Stoplichten tellen ook niet. Jullie blijven rijden.” De ME commandant stond dit mee te luisteren en ondertussen stond hij met zijn wapenstok aan zijn hand te draaien. Volgens mij stond hij stilletjes te hopen dat er een chauffeur onderweg zou stoppen. De supporters werden door de meegereisde Feyenoord stewards, inderdaad rechtstreeks uit de treinen geleid, recht op onze klaarstaande bussen af. De eerste supporters die binnenkwamen stormden naar binnen en trokken direct de dakluiken van de bussen open. Er zat na heel korte tijd, pakweg twintig man op de daken met de benen bungelend naar binnen. Ze vermaakten zich prima bleek. ‘Hand in hand kameraden’ en andere clubliederen gingen vrij luid rond. De bus was vol met knap fanatieke Feyenoorders. Naast me stond gelukkig een wat rustigere jongen. Netjes een colbertje aan en een lullig plastic Feyenoord vlaggetje in de hand. Hij zei weinig en stond als versteend naast mijn deurtje. Een soort van harde-kern-wannabee. We kregen het sein rijden en dat deden we ook. Een stadsbus had een topsnelheid van pakweg 65 per uur en dat reden we vrijwel constant. Over trambanen, door rood licht, onder bomen met laaghangende takken. Er moeten een paar gasten op het dak geraakt zijn door gebladerte. Op de bussen voor me kon ik de figuren behoorlijk zien wegduiken voor het groen. Met die snelheden was dat eigenlijk niet veilig

maar goed, moesten ze daar maar niet gaan zitten. Stoppen was ook geen optie, vanwege de ME. Of die gasten nou gemept werden door gebladerte of door wapenstokken is om het even. In no-time waren we bij het Olympisch Stadion. Een grote poort in de omheining voor ons, werd exact op tijd open gezet en we konden zonder te stoppen rustig door een politiekordon het binnenterrein opsturen. Achter elkaar stoppen voor de bewuste ingang en de deuren van de bus konden open. De uitgelaten kinders stormden direct naar de ingang van hun vak en door naar hun wedstrijd. De jongen naast me had blijkbaar niet zo'n haast en wachtte netjes tot zijn kompanen er al uit waren. Dat vond ik wel wat vreemd, dus ik vroeg aan hem: "Moet je er niet achteraan?". Hij legde het lullige vlaggetje neer op mijn dashboard en draaide zijn linker colbert revers om. Het Ajax-logo sprak gelijk boekdelen. "Dit is de manier om gratis binnen te komen. Dat stadion zelf kom ik vanaf dit buitenterrein veel makkelijker binnen dan van buiten het buitenhek. Hier is de controle veel minder." Vrolijk veerde hij zonder het vlaggetje de bus uit en liep naar de andere toegangen. Ik heb hem verder niet meer terug gezien, maar twee uur later zijn op de terugweg naar het Amstelstation drie bussen total loss gesloopt door de lieve kinders. Ook tijdens de terugrit, reed ik als derde wagen en gedurende de gehele route naar dat Amstel station zag ik gemiddeld om de 10 seconden een onderdeel uit het interieur door de ingeslagen ramen en dakluiken van de 2 bussen voor me, naar buiten komen. Zittingen en rugleuningen. Lijnfilms. Stukken plafond. Complete ramen in hun rubbers. In de bussen achter me, bleek later, was het er nog veel erger aan toegegaan. Mijn bus was er nog redelijk vanaf gekomen, simpel omdat er

zoveel man weer op het dak zat en in de bus zelf, zodat ze geen ruimte hadden om te kunnen slopen of kracht te zetten.

Sportieve supporters.

4. Boomstambarkruk

Samen met enkele straatvrienden reed ik in mijn auto (een Renault 4 bestel met zo'n vierkant bakje) doelloos wat rond. Te vroeg om wat te drinken en te laat om thuis te zitten. We reden wat rond, want een vliegende vogel heeft meer kans om iets te vangen, dan een stilzittende vogel nietwaar. In sportpark Ookmeer lagen stapels boomstammen. Blijkbaar waren er 'boomchirurgen' aan het werk geweest. Deze stammetjes waren pakweg een meter lang. Eén van de vrienden vroeg me te stoppen, stapte uit en liep op de stammetjes af. "Dat lijken me wel leuke barkrukken voor thuis" opperde hij. Alle vrienden hadden destijds een barretje gebouwd in hun huis. Ik ook, dus dat leek mij ook wel wat voor mijzelf en zo dachten de anderen er ook over. "Passen die wel in de auto, denk je?" Eén manier om achter te komen en dat is gewoon inladen. Allemaal begonnen we onze favoriete stammetjes uit te zoeken. Ieder drie stuks. Binnen no-time lag de wagen, tot een halve meter van het dak gestapeld met stammen en sportief racy laag op de weg. Oeps, we moesten er zelf natuurlijk ook in. Ik zat zelf prima links voorin. Rechts zaten er twee vrienden gepropt op de passagiersstoel en er lagen er ook twee boven op de stammen tegen het dak aan gekropen. De auto lag tot onder op zijn vering en de banden bolden behoorlijk. Er gingen behoorlijk wat makke vrienden in de Renault schaapskooi. Voorzichtig reed ik met de wagen in de richting van het dichtstbijzijnde huis. Er was geen vering meer. Bij een bocht kwam de binnenbocht kant iets omhoog en bonkte bij rechtdoor weer terug op

het rubber stootblok. Gelukkig was het donker. We hebben het gehaald en de boomstammetjes uitgeladen bij de diverse nieuwe eigenaren. Mijn drie stammen hebben nog een hele tijd in mijn kamer gestaan en functioneerden inderdaad als barkrukken. Bij mijn vrienden nota bene hebben ze het niet zo lang uitgehouden, maar dat maakt niet uit. Bij vers gezaagd hout, ruik ik nog altijd die barkrukken. Sweet memories. Ik heb toen wel geleerd, dat vrijwel alles met een beetje goede wil is te vervoeren. In het openbaar vervoer is het af en toe ook net een rollende schaapskooi, maar ik weet dat het altijd voller kan, ook al ruikt het niet naar vers gezaagd hout of stro.